

Cuprins

15 *Prefață la ediția Quadrige*

17 *Prefață*

I. Angoasa de separare în practica psihanalitică

21 1. Angoasa de separare în fantezmele de transfer

21 Cele două chipuri ale singurătății

23 Angoasa de separare: un fenomen universal

24 Cum se manifestă angoasa de separare?

25 Între conștient și inconștient

27 Freud, separarea și pierderea obiectului

29 Realitatea și fantasma de separare și de pierdere
a obiectului

32 Angoasa de separare în relația dintre analizand și analist

34 De la practica clinică la diverse teorii

37 2. Angoasa de separare înțeleasă cu ajutorul unui exemplu
clinic

37 Diversitatea manifestărilor angoasei de separare

40 Semnificațiile unui *acting-out*

43 Repetarea unui traumatism psihic infantil

46 Drumul către elaborarea situației oedipiene

47 Legătura dintre iubire și ură în cadrul ambivalenței

48 Revenirea angoasei de separare odată cu apropierea
sfârșitului analizei

50 Să fii tu însuși și să tolerezi singurătatea

52	3. Perspective pentru interpretarea angoasei de separare	9
52	Separarea și diferențierea	
55	A diferenția pentru a uni	
56	Angoasa de separare și travaliul de doliu	
60	Ce pierdem și ce câștigăm	
63	La intersecția dintre relația narcisică și relația de obiect	
65	Angoasa de separare și tulburările narcisice	
	II. Locul angoasei de separare în teoriile psihanalitice	
71	4. Freud, angoasa de separare și de pierdere a obiectului	
72	1/ SEPARAREA ȘI PIERDEREA OBIECTULUI ÎN PRIMELE	
	SCRIERI FREUDIENE	
72	Dependența și neajutorarea copilului	
74	Teama de separare, sursa angoasei la copil	
75	Problema narcisismului primar	
76	2/ <i>DOLIU ȘI MELANCOLIE</i> (1917 [1915]/2010)	
76	Introiecția obiectului pierdut	
78	Ambiguități în textele freudiene	
79	Eul-subiect este cel care critică obiectul, și nu invers	
81	De unde vine sadismul Supraeului?	
82	Clivajul Eului și negarea realității ca forme de apărare	
	împotriva pierderii obiectului	
85	Un exemplu transferențial de introiecție a obiectului	
	pierdut și de întoarcere a urii împotriva sinelui	
88	3/ <i>INHIBIȚIE, SIMPTOM, ANGOASĂ</i> (1926)	
90	Freud și <i>Traumatismul nașterii</i> de O. Rank	
91	Angoasa, reacție a Eului la pericolul pe care îl presupune	
	pierderea obiectului	
93	Pericolele se schimbă în funcție de momentele vieții	

10	96	Situația traumatică repetată, rememorată, așteptată
	97	Relația dintre pericolul extern și pericolul intern
	98	Afectele de angoasă, de durere și de doliu
	99	Clivajul Eului, cea de-a treia teorie a angoasei la Freud
	100	Influența exercitată de <i>Inhibiție, simptom, angoasă</i>
	102	5. Punctul de vedere al lui Melanie Klein și al continuatorilor săi referitor la angoasa de separare și de pierdere a obiectului
	103	1/ ANGOASA DE SEPARARE ȘI DE PIERDERE A OBIECTULUI LA MELANIE KLEIN
	104	Separarea și pierderea obiectului în poziția paranoid-schizoidă și în poziția depresivă
	106	Forma de apărare maniacală
	107	Realitatea externă și realitatea psihică
	109	Separare și pierdere în dezvoltarea infantilă
	110	Interpretarea în situația analitică
	111	Narcisismul, identificarea proiectivă și invidia
	113	2/ H. ROSENFELD: IDENTIFICAREA PROIECTIVĂ ȘI STRUCTURA NARCISICĂ
	113	Identificarea proiectivă și invidia, surse de confuzie Eu–obiect
	115	Narcisismul libidinal și narcisismul distructiv
	117	3/ H. SEGAL: NARCISISMUL, DIFERENȚIEREA EU–OBIECT ȘI SIMBOLIZAREA
	117	Narcisismul, expresie a pulsiei de moarte
	120	Pierderea obiectului și formarea simbolului
	122	Implicațiile clinice ale investigațiilor realizate de H. Rosenfeld și H. Segal
	123	4/ W.R. BION: VICISITUDINILE RELAȚIEI CONȚINĂTOR–CONȚINUT
	123	Identificarea proiectivă ca mijloc de comunicare

125	„Capacitatea de reverie“
127	Vicisitudinile relației conținător–conținut
129	Consecințele în plan clinic
130	5/ D. MELTZER: PROCESUL PSIHANALITIC ȘI ANGOASA DE SEPARARE
130	Identificarea proiectivă și ciclurile analitice
132	Etapetele procesului psihanalitic
133	Masturbarea anală și angoasa de separare
133	Identificarea adezivă
135	Întoarcere la conceptul de narcisism primar?
137	6. Locul angoasei de separare și de pierdere a obiectului în celelalte principale teorii psihanalitice
138	1/ W.R.D. FAIRBAIRN: DEPENDENȚE ȘI ANGOASE DE DIFERENȚIERE
138	Libidoul în căutarea obiectelor
140	Rolul angoasei de separare în psihopatologie
142	2/ D.W.WINNICOTT: „HOLDING“ (SUSȚINERE) ȘI TULBURĂRI ALE DEZVOLTĂRII EMOȚIONALE PRIMITIVE
142	Angoasele precoce și carența îngrijirilor materne
144	Holding (susținerea) și situația analitică
145	Să regresezi ca să progresezi
147	3/ ANNA FREUD ȘI RENÉ A. SPITZ: STADIILE DE DEZVOLTARE ȘI ANGOASA DE SEPARARE
148	A. Freud: Consecințele angoasei de separare asupra dezvoltării
150	René A. Spitz: Psihopatologia separării și a pierderii reale a obiectului
151	4/ M. MAHLER: CONCEPTUL DE SEPARARE–INDIVIDUARE

12	151	Nașterea psihologică
	153	Incapacitatea de a se separa: psihoza simbiotică
	155	Procesul de separare-individuare în practica psihanalitică
	157	5/ HEINZ KOHUT: SEPARARE ȘI „WORKING THROUGH” (PERLABORARE) ÎN TULBURĂRILE NARCISICE
	157	Separările și mobilizarea transferului idealizant
	160	O teorie psihanalitică solipsistă?
	161	6/ CONCEPTELE DE ATAȘAMENT ȘI DE PIERDERE LA J. BOWLBY
	161	O încercare de sinteză și de reevaluare
	162	O concepție mai mult biologică decât psihanalitică
	164	Provocarea lui J. Bowlby: un impuls pentru psihanalisti

III. Puncte de vedere tehnice

167	7.	Interpretările transferențiale ale angoasei de separare
167		În funcție de ce teorie trebuie să interpretăm?
170		Utilitatea interpretării angoasei de separare
173		De la universul unui analizand la altul
176		Transferul, o situație totală
179		Un moment privilegiat pentru interpretarea transferului
183		Rolul identificării proiective
185		Un exemplu clinic: cum regăsim „firul roșu” rupt de angoasa de separare
188		În microcosmosul ședinței
190		Durata lungă: o concepție a procesului psihanalitic
194		Pierderea obiectului real și elaborarea doliului în cadrul transferului
198	8.	Durerea psihică și transferul negativ

198	Ura transferențială față de obiectul iubit
202	O provocare pentru contratransfer
204	Interpretarea pozitivului ascuns în spatele negativului
206	Prezența obiectului, sursă a durerii psihice
207	Angoasa de separare, un sindrom?
208	Reacția terapeutică negativă și angoasa de separare
211	Problematika traumei psihice infantile
214	Un exemplu de compulsie la repetiție a unei situații traumatice
219	9. <i>Acting-out</i> -ul și angoasa de separare
219	Raporturi strânse
220	<i>Acting-out</i> -urile legate de separare în practica clinică
224	<i>Acting-out</i> -ul în căutarea unui conținător psihic
227	Separări, orarii și onorarii
229	10. Cadrul psihanalitic și funcția conținătoare
229	Condițiile experienței psihanalitice
232	Cadrul psihanalitic și relația conținător–conținut

IV. Îmblânzirea singurătății

237	11. Terminarea analizei și angoasa de separare
238	Sfârșitul analizei la Freud
239	Principalele modele de terminare a analizei
242	Terminarea analizei și doliul
244	Un criteriu pentru terminarea analizei
246	Angoasa de separare și analiza interminabilă
250	12. Capacitatea de a fi singur, portanța și integrarea vieții psihice
250	Îmblânzirea singurătății
252	Introiecția obiectului bun, fundamentul integrării

14	254	Transferul, partea psihotică și partea nepsihotică a personalității
	256	Un exemplu de sentiment de integrare
	259	De la angoasa de separare la portanță
	264	Rezultatul unui echilibru dinamic
	265	Să devii tu însuși și să fii responsabil de tine
	267	Identificarea introiectivă cu un obiect bun și conținător
	271	Portanța, spațiul și timpul
	274	Dimensionalitate și triangulare oedipiană
	275	Visul, portanța și contratransferul
	282	13. Perspectivă de ansamblu și concluzii
	282	De ce am scris această carte
	285	Liniile directoare ale lucrării
	288	De la angoasa de separare la singurătatea îmblânzită
	293	Bibliografie